

2. Hacızadə E.M. Dünya iqtisadiyyatı və Azərbaycan. Dərslik. Bakı: Letterpress nəşriyyat evi, 2018.

3. Business times. 2020. №19 (678).

4. Azərbaycanın ərzaq təhlükəsizliyi. URL: https://www.elibrary.az/docs/jurnal/jrn2017_320.pdf

5. ərzaq təhlükəsizliyi məsələləri. URL: [https://aesma.edu.az/assets/files/%C6%8FSMA%202022%20%E2%84%96%20%20\(18\)%20152-159.pdf](https://aesma.edu.az/assets/files/%C6%8FSMA%202022%20%E2%84%96%20%20(18)%20152-159.pdf)

İŞĞALDAN AZAD OLUNMUŞ ƏRAZILARDƏ BƏRPA OLUNAN ENERJİ MƏNBƏLƏRİNƏ INVESTISIYA QOYULUŞLARI

*Xəlilov Zaur Ağahüseyn oğlu
Mingəçevir Dövlət Universiteti*

Bərpa olunan enerji mənbələrinin inkişafı Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində iqtisadi bərpa və dayanıqlı inkişafın təmin edilməsi baxımından mühim əhəmiyyət kəsb edir. Bu bölgələrdə enerji istehsalında istifadə olunan alternativ mənbələr ekoloji mühitin qorunması və iqtisadiyyatın diversifikasiyası üçün yeni imkanlar yaradır. Eyni zamanda, bərpa olunan enerji sektoru ölkənin enerji təhlükəsizliyini artırmaqla yanaşı, xarici investorlar üçün də cəlbedici bir mühit formalaşdırır.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərin enerji potensialı böyükdür. Bu bölgələrdə günəş və külək enerjisinin istifadəsi müasir texnologiyaların tətbiqi ilə mümkün hala gəlmişdir. Xüsusilə, günəş enerjisi Azərbaycanın coğrafi mövqeyi və iqlim şəraiti ilə uyğunlaşaraq, geniş istifadəyə yararlı bir mənbədir. Eyni zamanda, külək enerjisi sahəsində də irəliləyişlər əldə etmək mümkündür. Bu enerji formalarının inkişafı yalnız iqtisadi fayda yaratmaqla qalmayıb, eyni zamanda ətraf mühitin mühafizəsinə də müsbət təsir göstərəcəkdir.

Bərpa olunan enerji sahəsinə investisiya qoyuluşları yeni iş yerlərinin yaradılması, yerli istehsalın artması və iqtisadi aktivliyin yüksəlməsi ilə nəticələnir. Xarici investorların cəlb edilməsi üçün dövlət tərəfindən həyata keçirilən dəstəkləyici siyasət sərmayə mühitinin yaxşılaşdırılması, qanunvericilik bazasının gücləndirilməsi - bütün bunlar investisiya mühitini daha da cazibədar edir. Bu sahədə yerli və beynəlxalq əməkdaşlıq, müasir texnologiyaların tətbiqi və yenilikçi yanaşmalar investisiya axınını artırmaq üçün mühimdir.

Bununla yanaşı, enerji istehsalında bərpa olunan mənbələrin istifadəsi Azərbaycanın qlobal iqlim öhdəliklərinə uyğun şəkildə inkişaf etməsinə dəstək verir. İqlim dəyişikliyi ilə mübarizə karbon emissiyalarının azaldılması, dayanıqlı iqtisadi inkişafın təmin edilməsi, bütün bunlar bərpa olunan enerji layihələrinin strateji məqsədlərindəndir. İstifadə olunan resursların səmərəli idarə edilməsi, ekosistemlərin mühafizəsi və sosial inkişafın təmin edilməsi bu layihələrin uğurlu icrası üçün vacibdir.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə bərpa olunan enerji sektorunun inkişaf etdirilməsi yalnız iqtisadi artımın təmin edilməsinə deyil, həm də sosial və ekoloji

təsirlərin müsbət olması ilə nəticələnir. Bu sahənin genişləndirilməsi regional inkişafın gücləndirilməsi, iqtisadiyyatın diversifikasiyası və yerli icmaların sosial rifahının artırılması üçün zəruri addımlardır.

Bu kontekstdə, COP 29 konfransı öncəsi bərpa olunan enerji layihələrinin müzakirəsi beynəlxalq əməkdaşlığın və investisiya imkanlarının artırılmasına yönəlmiş bir platformadır. Bu müzakirələr çərçivəsində iştirak edən tərəflər bərpa olunan enerji sektorunun inkişafı üçün təkliflər irəli sürərək investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması yollarını müzakirə edəcəklər. Bu tədbir yalnız Azərbaycanın deyil, həm də regional miqyasda bərpa olunan enerji sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsinə şərait yarada bilər.

Yekun olaraq, Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində bərpa olunan enerji mənbələrinə investisiya qoyuluşları iqtisadiyyatın canlanması, enerji təhlükəsizliyinin artırılması və ekoloji dayanıqlığın təmin edilməsi məqsədinə xidmət edir. Bu sahənin inkişafı, regional inkişafın sürətləndirilməsi, müasir texnologiyaların tətbiqi və yerli icmaların iştirakının artırılması baxımından əhəmiyyətlidir. Həmçinin enerji istehsalında bərpa olunan mənbələrin istifadə edilməsi qlobal miqyasda iqlim dəyişikliklərinə müsbət təsir göstərəcək və dayanıqlı inkişaf hədəflərinə çatmaqda böyük rol oynayacaqdır.

Ədəbiyyat:

1. Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir.

2. Azərbaycanın bərpaolunan enerji sahəsindəki hədəfləri. URL: <https://demokrat.az/az/news/105319/azerbaycanin-berpaolunan-enerji-sahesindeki-hedefleri>